

חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973

מעמד אישי ומשפחה – בני זוג – יחסי ממון בני זוג – הסכם ממון

תוכן ענינים

2	פרק ראשון: הסדר מוסכם	
2	הסכם ממון	סעיף 1
2	אישור ואימות	סעיף 2
2	פרק שני: הסדר איזון המשאבים	
2	תחולת ההסדר	סעיף 3
2	העדר תוצאות במשך הנישואין	סעיף 4
2	הזכות לאיזון בפקיעת הנישואין	סעיף 5
2	הקדמת המועד לאיזון המשאבים	סעיף 5א
3	מימוש הזכות לאיזון	סעיף 6
3	מכירת דירת מגורים של בני הזוג	סעיף 6א
4	הרחבת בסיס האיזון	סעיף 7
4	סמכויות מיוחדות	סעיף 8
4	ראיות	סעיף 9
4	עסקאות בזכות לאיזון	סעיף 10
4	פרק שלישי: הוראות לכלל הסדר	
4	אמצעים לשמירת זכויות	סעיף 11
4	אישור לפעולה טעונת הסכמה	סעיף 12
4	פרק רביעי: הוראות שונות	
4	החוק ובתי הדין	סעיף 13
4	הוראות מעבר	סעיף 14
4	משפט בינלאומי פרטי	סעיף 15
4	תיקון חוק הירושה	סעיף 16
5	שמירת זכויות ודינים	סעיף 17
5	ביצוע ותקנות	סעיף 18
5	תחילה	סעיף 19

חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973*

פרק ראשון: הסדר מוסכם

1. הסכם בין בני זוג המסדיר יחסי ממון שביניהם (להלן – הסכם ממון), ושינוי של הסכם כזה, יהיו בכתב. הסכם ממון
2. (א) הסכם ממון טעון אישור בית המשפט לעניני משפחה (להלן – בית המשפט) או בית הדין הדתי שלו סמכות השיפוט בעניני נישואין וגירושין של בני הזוג (להלן – בית הדין), וכן טעון שינוי של הסכם כזה אישור כאמור. אישור ואימות
(תיקון מס' 3)
תשנ"ה-1995
- (ב) האישור לא יינתן אלא לאחר שנוכח בית המשפט או בית הדין, שבני הזוג עשו את ההסכם או את השינוי בהסכמה חפשית ובהבינם את משמעותו ואת תוצאותיו.
- (ג) בהסכם ממון שנכרת לפני הנישואין או בשעת עריכתם, יכול אימות רושם הנישואין לבוא במקום אישור בית המשפט או בית הדין.
- (1ג) הסכם ממון שנכרת לפני הנישואין יכול שיאומת בידי נוטריון לפי חוק הנוטריונים, תשל"ו-1976, ובלבד שהנוטריון נוכח שבני הזוג הניצבים בפניו עשו את ההסכם בהסכמה חופשית ובהבינם את משמעותו ותוצאותיו. (תיקון מס' 2)
תשנ"ה-1995
- (ד) הסכם בין בני הזוג שאושר בפסק דין להתרת נישואין על ידי בית הדין, דינו כדין הסכם ממון שאושר לפי סעיף זה; בחוק זה, "התרת נישואין" – לרבות גירושין, ביטול נישואין, הכרזה שהנישואין בטלים מעיקרם או פירוד לפי דין דתי שאינו מאפשר גירושין. (תיקון מס' 4)
תשס"ח-2008

פרק שני: הסדר איזון המשאבים

3. (א) לא עשו בני הזוג הסדר ממון, ואם עשו – במידה שההסכם אינו קובע אחרת, יראום כמסכימים להסדר איזון המשאבים לפי פרק זה, ויראו הסדר זה כמוסכם בהסכם ממון בעל תוקף שנתמלאו בו הוראות סעיף 2. תחולת ההסדר
- (ב) בני זוג שלא ביקשו אימות של הסכם ממון בהתאם לסעיף 2(ג), יסביר להם רושם הנישואין לפני עריכתם את תכנון ומשמעותו של סעיף קטן (א).
4. אין בכריתת הנישואין או בקיומם כשלעצמם כדי לפגוע בקנינים של בני הזוג, להקנות לאחד מהם זכויות בנכסי השני או להטיל עליו אחריות לחובות השני. העדר תוצאות במשך
הנישואין
5. (א) עם התרת הנישואין או עם פקיעת הנישואין עקב מותו של בן זוג (בחוק זה – פקיעת הנישואין) זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית שווים של כלל נכסי בני הזוג, למעט – הזכות לאיזון בפקיעת
הנישואין
(תיקון מס' 4)
תשס"ח-2008
- (1) נכסים שהיו להם ערב הנישואין או שקיבלו במתנה או בירושה בתקופת הנישואין;
- (2) גימלה המשתלמת לאחד מבני הזוג על-ידי המוסד לביטוח לאומי, או גימלה או פיצוי שנפסקו או המגיעים על פי חיקוק לאחד מבני-הזוג בשל נזק גוף, או מוות;
- (3) נכסים שבני הזוג הסכימו בכתב ששוויים לא יאוזן ביניהם.
- (ב) בפקיעת הנישואין עקב מותו של בן זוג יבואו, לענין הזכות, לאיזון המשאבים, יורשיו במקומו. (תיקון מס' 1)
תש"ן-1990
- (ג) בסעיף זה, "כלל נכסי בני הזוג" – לרבות זכויות עתידיות לפנסיה, פיצויי פרישה, קרנות השתלמות, קופות תגמולים וחסכונות. (תיקון מס' 4)
תשס"ח-2008
- 5א. (א) הזכות לאיזון משאבים לפי סעיף 5 תהיה לכל אחד מבני הזוג אף בטרם פקיעת הנישואין אם הוגשה בקשה לביצועו של הסדר איזון משאבים לפי פרק זה והתקיים אחד מהתנאים המפורטים להלן: הקדמת המונד לאיזון
המשאבים
(תיקון מס' 4)
תשס"ח-2008
- (1) חלפה שנה מיום שנפתח אחד מההליכים האלה:
- (א) הליך להתרת נישואין;
- (ב) תביעה לחלוקת רכוש בין בני הזוג, לרבות תביעה לפירוק שיתוף

במקרקעין המשותפים לבני הזוג לפי חוק המקרקעין, התשכ"ט-1969, תביעה לפסק דין הצהרתי בדבר זכויות בני הזוג ברכוש, בקשה לביצוע הסדר איזון משאבים לפי פרק זה או בקשה לפי סעיף 11;

(2) קיים קרע בין בני הזוג או שבני הזוג חיים בנפרד אף אם תחת קורת גג אחת במשך תקופה מצטברת של תשעה חודשים לפחות מתוך תקופה רצופה של שנה; בית המשפט או בית הדין רשאי לקצר את התקופה האמורה בפסקה זו אם ניתנה החלטה שיפוטית המעידה על קיומו של קרע בין בני הזוג.

(ב) בית המשפט או בית הדין רשאי בהחלטה מנומקת בכתב, לקצר את התקופות האמורות בסעיף קטן (א) או, אם הוגשה בקשה לביצוע הסדר איזון המשאבים לפי פרק זה ומצא בית המשפט או בית הדין כי קיימות נסיבות המצדיקות זאת, להקדים את המועד לביצוע ההסדר אף אם לא התקיימו הוראות סעיף קטן (א), בהתקיים אחד מאלה:

(1) ניתן כלפי בן הזוג של המבקש צו הגנה לפי חוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991, צו לפי חוק למניעת הטרדה מאיימת, התשס"ב-2001, או צו הרחקה להבטחת מדור שקט, והכל בדיון שנקבע למעמד שני הצדדים;

(2) הוגש כתב אישום נגד בן הזוג של המבקש הכולל אישום בעבירת אלימות שבוצעה במבקש או בילדו;

(3) בית המשפט ציווה על מעצרו של בן הזוג של המבקש לאחר ששוכנע כי קיים חשד סביר שהוא עבר עבירת אלימות שבוצעה במבקש או בילדו וכי קיים יסוג סביר לחשש שהוא יסכן את ביטחונם, או ציווה על שחרורו ממעצר בנסיבות האמורות, בתנאים המפורטים בסימן ו' לפרק ב' בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996, אם קבע כי התנאים, כולם או חלקם, נועדו להגן על המבקש או על הילד.

(ג) בית המשפט או בית הדין שנתן פסק דין לאיזון המשאבים רשאי להתנות את ביצועו בהפקדת כתב הסכמה להתרת נישואין, לרבות כתב הסכמה למתן גט או לקבלת גט, מצד המבקש, בבית הדין או בבית המשפט המוסמך להתיר את נישואי בני הזוג.

(ד) בית המשפט או בית הדין שנתן פסק דין לאיזון המשאבים רשאי לעכב את ביצועו אם סבר כי המבקש פועל בחוסר תום לב בעניין התרת הנישואין; ואולם לא יראו סירוב של המבקש לוותר על זכויות שהוא או ילדו זכאים להן על פי דין, כחוסר תום לב.

(ה) בקשה לביצוע הסדר איזון משאבים לא תידחה או תימחק בשל כך שטרם חלפה שנה מיום שנפתח הליך כאמור בסעיף קטן (א)(1)(ב), ובית המשפט או בית הדין רשאי לעכב את הדין בבקשה כאמור.

6. (א) לצורך איזון המשאבים לפי סעיף 5 יש לשום את נכסי כל אחד מבני הזוג, פרט לנכסים שאין לאזן שווים; משווי הנכסים האמורים של כל בן-זוג יש לנכות את סכום החובות המגיעים ממנו, למעט חובות בקשר לנכסים שאין לאזן שווים.

(ב) היה שווים של נכסי בן הזוג האחד עולה על שווים של נכסי השני, חייב האחד לתת לשני את מחצית ההפרש, אם בעין ואם בכסף או בשווה כסף.

(ג) באין הסכמה בין בני הזוג בשאלה מה מגיע מהאחד לשני או באיזו דרך יבוצע האיזון, יחליט בית המשפט או בית הדין לפי הנסיבות, ורשאי הא לקבוע מועדי הביצוע, הבטחתו ושאר תנאיו, לרבות תוספת ריבית במקרה של ארכה או סילוק בשיעורים.

(ד) בהחלטתו לפי סעיף קטן (ג) יתחשב בית-המשפט או בית-הדין בכל הנסיבות הקשורות במצבו הכלכלי של כל אחד מבני הזוג ובטובת ילדיהם הקטינים, ובאופן שימנע ככל האפשר –

(תיקון מס' 1)
תש"ן-1990
(תיקון מס' 4)
תשס"ט-2008

(1) גרימת אובדן מקור פרנסה סבירה לאחד מבני הזוג;

(2) הפסקת קיומו או פגיעה בהמשך תפקודו התקין של תאגיד או של מקום עבודה אחר;

(3) פגיעה בצבירת הזכויות הסוציאליות של אחד מבני הזוג;

(4) פגיעה ברווחת ילדי בני הזוג הקטינים.

(תיקון מס' 4)
תשס"ט-2008

6א. ראה בית המשפט או בית הדין כי לצורך ביצוע איזון המשאבים יש למכור דירה המשמשת למגורי בני הזוג או למגורי ילדי בני הזוג הקטינים ובן הזוג המחזיק בהם, לא יורה על ביצוע

מכירת דירת מגורים של בני הזוג (תיקון מס' 4)
תשס"ט-2008

המכירה והיא תעוכב, כל עוד לא נוכח בית המשפט או בית הדין כי לילדי בני הזוג הקטינים ולבן הזוג המחזיק בהם, יחדיו, נמצא הסדר מגורים אחר המתאים לצורכיהם, לרבות הסדר ביניים למגורים זמניים המתאים לצורכיהם, לתקופה שיקבע.

7. נכס שבין זוג הוציא או התחייב להוציא מרשותו בכוונה לסכל זכותו של בן הזוג לפי סעיף 5, ונכס שנתן או התחייב לתת במתנה – למעט מתנות ותרומות הניתנות לפי הנהוג בנסיבות הענין – רשאי בית המשפט או בית הדין לראותו, לצורך איזון המשאבים, כאילו הוא עדיין של אותו בן-זוג.

8. ראה בית המשפט או בית הדין נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, רשאי הוא, לבקשת אחד מבני הזוג – אם לא נפסק בדבר יחסי הממון בפסק דין להתרת נישואין – לעשות אחת או יותר מאלה במסגרת איזון המשאבים:

- (1) לקבוע נכסים נוספים על המפורטים בסעיף 5 ששוויים לא יאוזן בין בני הזוג;
- (2) לקבוע שאיזון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה מחצה על מחצה, אלא לפי יחס אחר שיקבע בהתחשב, בין השאר, בנכסים עתידיים, לרבות בכושר ההשתכרות של כל אחד מבני הזוג;
- (3) לקבוע שאיזון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה לפי שוויים במועד איזון המשאבים, אלא לפי שוויים במועד מוקדם יותר שיקבע;
- (4) לקבוע שאיזון המשאבים לא יתייחס לנכסים שהיו לבני הזוג במועד איזון המשאבים אלא לנכסים שהיו להם במועד מוקדם יותר שיקבע.

9. ראה על היות נכס בבעלותו או בהחזקתו של אחד מבני הזוג או על היותו רשום על שמו, אין בה בלבד כדי לצאת ידי נטל ההוכחה שיש למעט נכס זה מן הנכסים ששוויים יאוזן בין בני הזוג.

10. זכותו של בן זוג לאיזון המשאבים אינה ניתנת להעברה, לשיעבוד או לעיקול כל עוד אינו זכאי לממשה.

פרק שלישי: הוראות לכל הסדר

11. עשה אחד מבני הזוג פעולה שיש בה כדי לסכל זכות או זכות עתידה של בן הזוג השני על פי הסכם ממון או על פי הסדר איזון המשאבים, או שקיים חשש סביר שהוא עומד לעשות פעולה כזאת, רשאי בית המשפט או בית הדין, לפי בקשת בן הזוג השני, לנקוט אמצעים לשמירת הזכות האמורה, ובין השאר רשאי הוא לעשות אחת או יותר מאלה:

- (1) לצוות על מתן ידיעות ועל מתן ערובה;
- (2) לקבוע פעולות שיהיו טעונות הסכמת שני בני הזוג;
- (3) לצוות על רישום הערה מתאימה בפנקס המתנהל על פי חוק שרשום בו נכס של אחד מבני הזוג.

12. היתה פעולה של אחד מבני הזוג טעונה, לפי הסכם ממון או לפי צו בהתאם לסעיף 11(2), הסכמת בן הזוג השני ואותו בן זוג סירב להסכים, רשאי בית המשפט או בית הדין לאשר את הפעולה אם ראה שהסירוב היה שרירותי; לא יכול היה בן הזוג השני להביע דעתו או שלא היתה אפשרות סבירה לברר דעתו, רשאי בית המשפט או בית הדין לאשר את הפעולה אם ראה שהיא לטובת המשפחה.

פרק רביעי: הוראות שונות

13. (א) חוק זה אינו בא לשנות מסמכות שיפוטם של בתי הדין הדתיים.
(ב) בענין שחוק זה דן בו ינהג גם בית דין דתי לפי הוראות חוק זה, זולת אם הסכימו בעלי הדין לפני בית הדין להתדיין לפי הדין הדתי.

14. סעיף 3 ושאר הוראות הפרק השני לא יחולו על בני זוג שנישאו זה לזה לפני תחילת חוק זה.

15. על יחסי הממון בין בני זוג יחול חוק מושבם בשעת עריכת הנישואין, אולם רשאים הם בהסכם לקבוע ולשנות יחסים אלה בהתאם לחוק מושבם בשעת עשיית ההסכם.

16. בחוק הירושה, תשכ"ה-1965 –

חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973
נוסח מלא ומעודכן

(1) בסעיף 11(ב), אחרי "בבעלות משותפת של שניהם" יבוא "או שהגיע במות אחד מהם לנשאר בחיים מחצית שויים של כל נכסי שניהם או של מרביתם לפי שויים, אם על פי דין ואם על פי הסכם ביניהם";

(2) בסעיף 11(ג), במקום "הוראה זו אינה באה לפגוע", יבוא "הוראה זו לא תחול על מה שמגיע לבן זוג לפי חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973, או לפי הסכם ממון כמשמעותו באותו חוק, ואינה באה לפגוע";

(3) בסעיף 104(א)(4), בסופו יבוא "והגיע לבן זוג לפי חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973, או לפי הסכם ממון כמשמעותו באותו חוק".

17. אין בחוק זה כדי לגרוע מזכויות לפי חוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), תשי"ט-1959, או מזכויות האשה לפי כתובתה, ואין בו כדי לגרוע מהוראות סעיף 101 לחוק המקרקעין, תשכ"ט-1969.

שמירת זכויות ודינים

18. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות. לביצועו. ביצוע ותקנות

19. תחילתו של חוק זה ביום ז' בטבת תשל"ד (1 בינואר 1974). תחילה

יעקב ש' שפירא
שר המשפטים

גולדה מאיר
ראש הממשלה

אפרים קציר
נשיא המדינה